

DR. FÜSÜN GÜNER

Korozo Ambalaj
AR-GE Müdürü

Saat : 15.05

**Konu: Geri Dönüştürülebilir
Bariyer Filmler**

TÜKETİCİ ÜRÜNLERİNDE
AMBALAJLAR

24.10.2017 Hilton Bomonti İstanbul Hotel

4. PAGEV ULUSLARARASI
AMBALAJ TEKNOLOJİLERİ KONGRESİ

GERİ DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR BARIYER FİLMLER

Dr. FÜSUN GÜNER
KOROZO ARGE MÜDÜRLÜĞÜ

Ekim 2017

İÇERİK

- **Bariyer Filmler**
- PE/EVOH/PE ve PE/PA/PE Filmler
- Bariyer Filmlerin Geri Dönüştürülmesi
- Polietilen Bariyer Filmler
- Çekirdekleştirici Ajanlar ve Kristalizasyon
- **PA/PE ve EVOH/PE Hurdaların Bariyer Filmlerde Tekrar Değerlendirilmesi**
- Uyumlaştırıcı Katkı ve Hurdaların Kullanımı
- PE/EVOH/PE Filmlerde Hurda Kullanımı ile Yapılan Çalışmalar
- **Çekirdeklendirme Ajanı ile Yapılan Çalışmalar**
- **Sonuç**

BARIYER FİLMLER

- Ürünlerin raf ömrünü ve tazeliğini uzatmak için onların oksijen, nem geçirgenliklerini dengeleyen, aromalarını muhafaza eden ve sızdırmalara karşı koruyan ambalaj filmleridir.
- Bariyer filmler istenilen bariyer özelliklere göre farklı polimerle koeks çekilebilir ve/veya bariyerliği sağlamak için O₂ ve H₂O geçirgenlikleri düşük filmler ile lamine edilebilirler.

- **Bariyer film çeşitleri:**

- PE/EVOH/PE:
- PE/PA/PE
- Lamine Filmler
- Bariyer PE Filmler

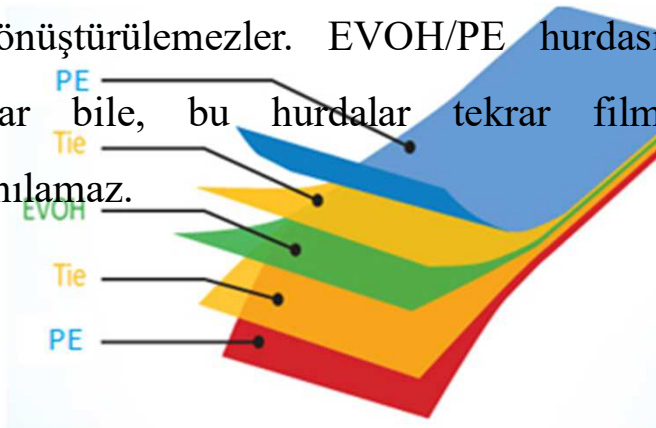
PE/EVOH/PE

Avantajları

- İç ve dış katları polietilen (PE), orta katı ise bariyer özellik kazandıran Etil Vinil Alkol (EVOH) polimerinden oluşan koeks filmlerdir.
- Yüksek oksijen bariyeri sağlamaktadır. Hatta PA'ya kıyasla O₂ bariyeri daha iyidir.

Dezavantajları

- Poliolefinler ile uyumlu değildir. Bu sebeple PE'ler ile çekilirken uyumlaştırıcı ajanlar kullanılır.
- PE ile geri dönüştürülemezler. EVOH/PE hurdası halinde kırılırsa bile, bu hurdalar tekrar film üretiminde kullanılamaz.

PE/PA/PE

Avantajları

- İç ve dış katları polietilen (PE), orta katı ise bariyer özellik kazandıran Poliamid (PA) polimerinden oluşan koeks filmlerdir.
- Oksijen bariyeri EVOH kadar yüksek olmamasına rağmen iyidir; ama kimyasal ve aromalara karşı daha yüksek bariyer sağlamaktadır.

Dezavantajları

- Poliolefinler ile uyumlu değildir. Bu sebeple PE'ler ile çekilirken uyumlaştırıcı ajanlar kullanılır.
- Kırılıp hurda haline getirildikten sonra, filmlerde kullanılamaz. Kullanılması durumunda filmde görsel ve mekanik bozukluklara yol açar.

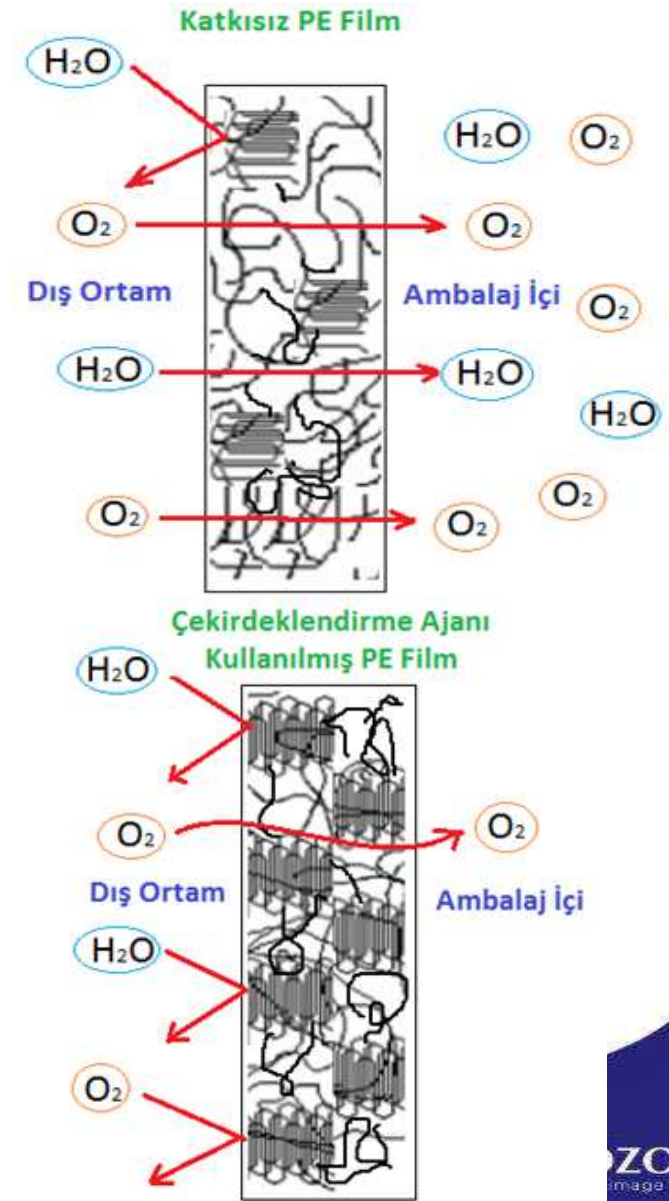
BARIYER FİMLERİN GERİ DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİRLİĞİ

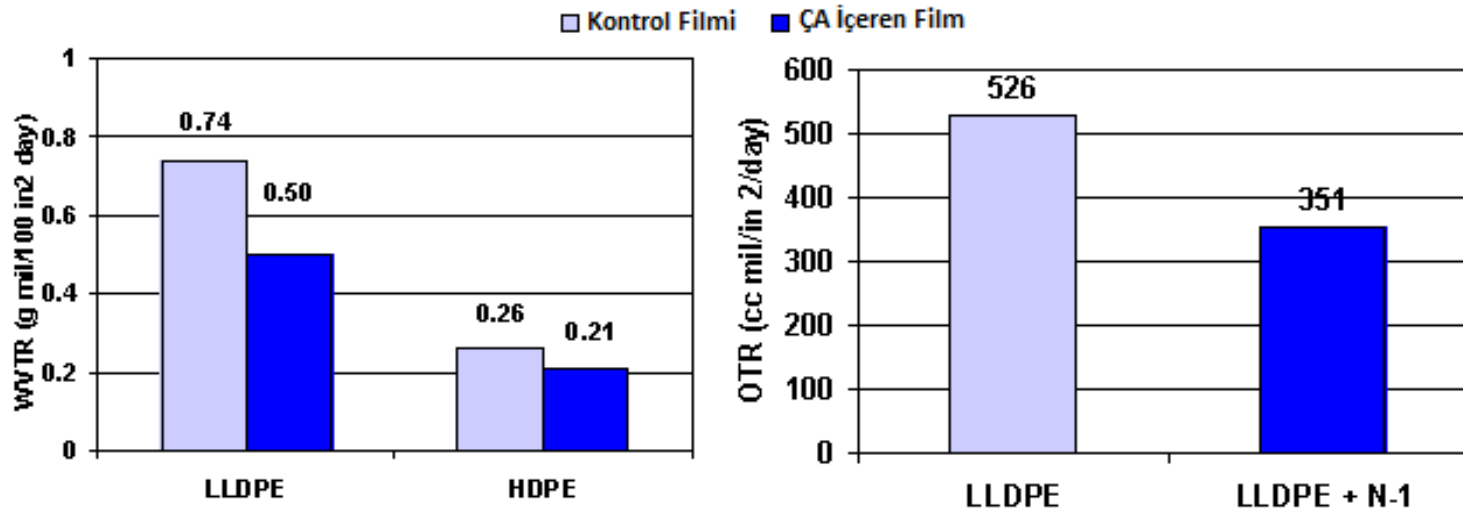
- Ambalajın, film ekstrüzyon evresinden başlayıp ambalaj değer zincirini tamamlayarak tekrar film ekstrüzyon evresine dahil olmasının sağlamak, çevresel ve ekonomik faktörler açısından önemlidir.
- Bariyer filmleri geri dönüştürülebilir, sürdürülebilir ürünler haline getirmek için farklı yöntemler vardır.
- Bu yöntemlerden biri sadece poliolefinden oluşan bariyer filmler üretmektir.
- Diğer yöntem ise, EVOH/PE ve PA/PE hurdalarının PE/EVOH/PE ve PE/PA/PE filmlerde yeniden kullanılabilmesini sağlamaktır.

POLİETİLEN BARIYER FİLMLER

- Polietilenler, nem geçirgenliği düşük malzemelerdir.
- Özellikle yoğunlukları arttıkça, nem ve oksijen bariyerleri de iyileşmektedir.
- PE'ler yarı-kristalin malzemeler sınıfına girer ve zincirleri lineerleştikçe lameli yapısına geçmeleri, yani kristallenmeleri, daha rahat olur.
- PE'lerde yoğunluk zincir dallanması azaldıkça artar. Dolayısıyla, kristallenme ile yoğunluk doğru orantılıdır.
- Artan kristal yoğunluğu, polimeri daha bariyer hale getirir. Çünkü O_2 ve H_2O molekülleri, kristal kümelerinden rahatça geçemezler.

- PE filmlerin kristal yoğunluğu inorganiklerle ve “Çekirdeklendirme Ajanı” (ÇA) gibi özel katkılarla da arttırılabilir.
- Çekirdeklendirme ajanı (ÇA) ile PE matrisinin kristallenmesi arttırılarak bariyer özellikleri de iyileştirir.
- ÇA, polimerlerdeki kristal çekirdeği oluşum hızını, sayısını ve kristal kürelerinin boyutunu etkileyerek, daha iyi mekanik ve görsel özellikler verir.
- Bu katkılar ile nem ve oksijen geçirgenliği daha da düşürülebilir ve sadece PE'den oluşan, geridönüştürülebilir bariyer filmler üretilebilir.

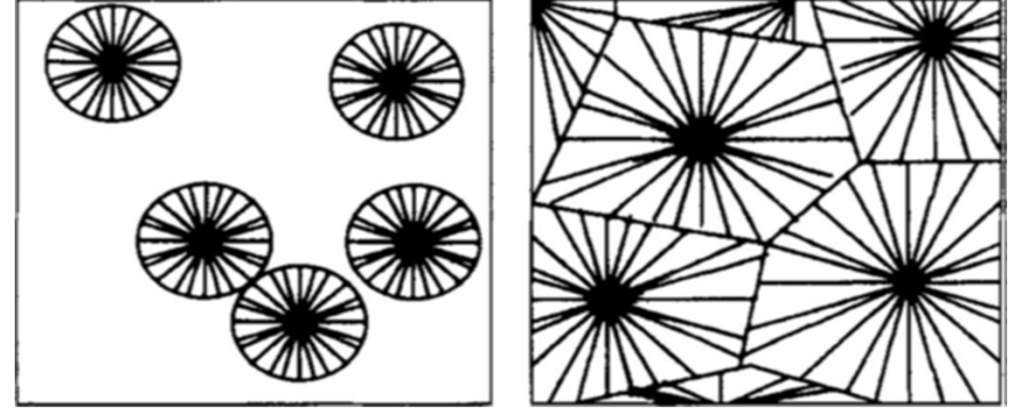

KRİSTALİZASYON

- Kristalizasyon, homojen ve heterojen kristalizasyon olmak üzere iki şekilde meydana gelebilir.
- **Homojen kristalizasyonda**, polimer spontane olarak soğutma sırasında kendiliğinden kristallenir ve kristal büyümesinin tamamlanması ile bu süreç de tamamlanır.
- **Heterojen kristalizasyonda** ise kristallenme, polimerin içinde yer alan kristallenmeyi arttırıcı veya tetikleyici farklı bir maddenin/katkının etrafında başlar ve polimer zinciri bu partiküllerin etrafında oryente olarak kristal büyümesi sürecine girer.
- Bu amaçla kullanılan katkılara da **çekirdeklenme** ajanı denir.

HETEROJEN KRİSTALİZASYON

- Kristalizasyon prosesi iki aşamadan meydana gelir. İlki çekirdeklenme diğeri ise kristal büyümesidir.
- Yarı-kristalin polimerler eriyik halden katı hale geçerken kristallenmenin başlangıcı olan çekirdekler (kristal sferoidleri) meydana gelir.
- Sonrasında bu çekirdekler etrafında polimer zincirleri oryente olarak büyüyen kristal kümelerini meydana getirir. Kristal büyümesi diğeri büyüyen kristal alanı ile çakışana kadar devam eder.

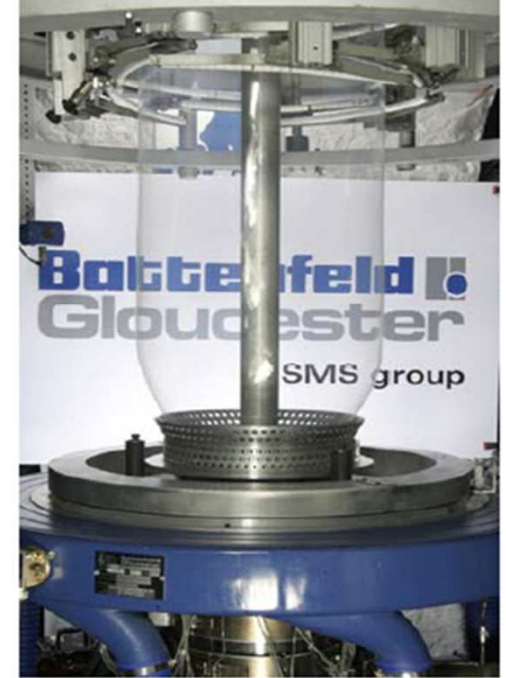
DONMA HATTI YÜKSEKLİĞİ- OPASİTE

- Çekirdeklenme ajanı kullanımı, şişirme film tipi ekstrüzyonundaki donma hattı yüksekliğini azaltır.
- Böylece filmin daha az boyun vermesini sağlar. Bu da kristallenme sıcaklığının ve kristalizasyon hızının artmasından ileri gelir.
- Buradan da görüleceği gibi katkılı filmin donma hattı yüksekliği daha az ve optik özellikleri daha iyidir.

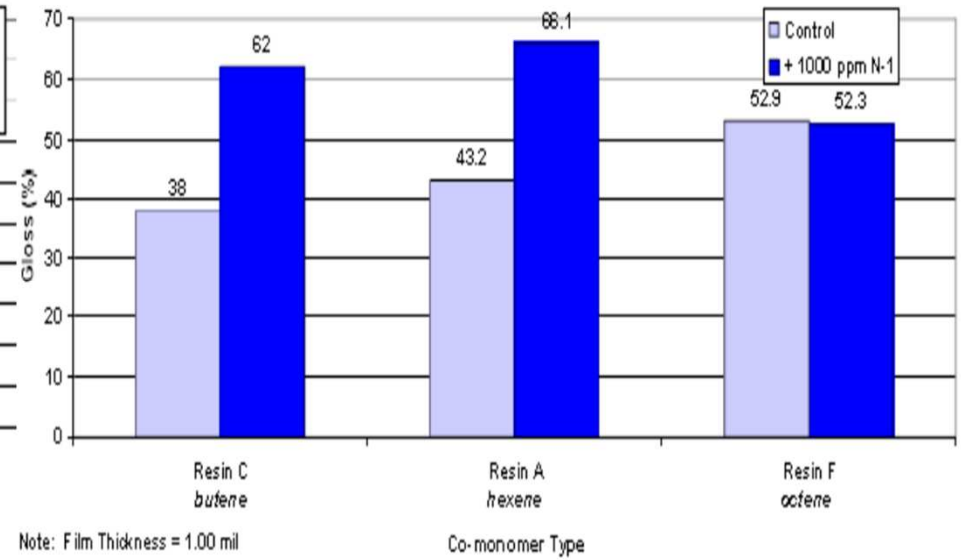
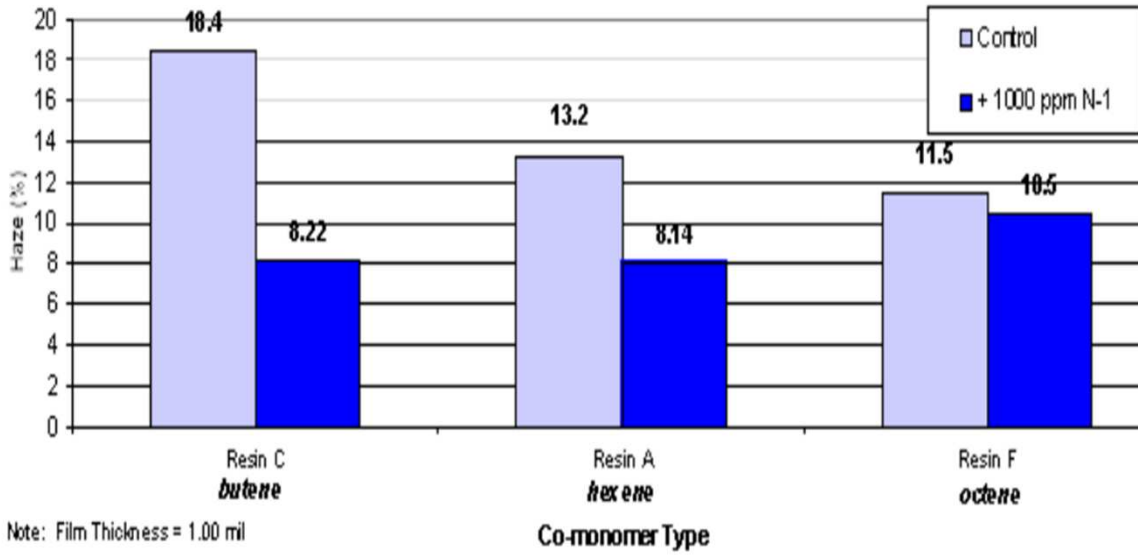
Kontrol Filmi LLDPE

1000ppm Çekirdeklenme ajanı içeren LLDPE

ÇEKİRDEKLEŞTİRME AJANLARININ PUSLULUK VE PARLAKLIĞA ETKİSİ

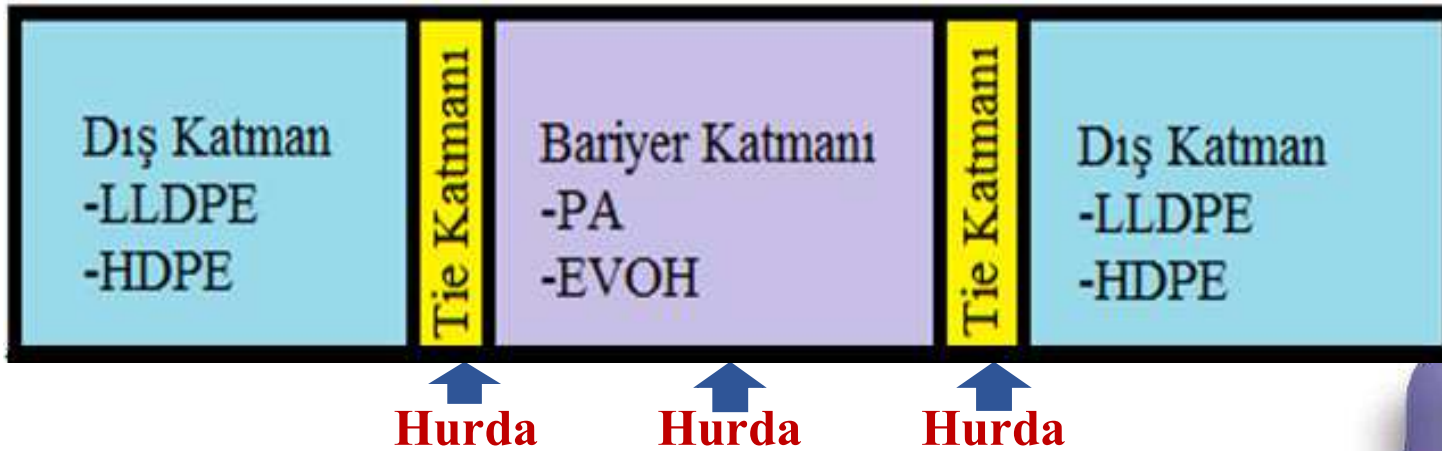
ÇEKİRDEKLEŞTİRİCİ AJANLAR

Tercih edilen çekirdeklenme ajanları;

- halkalı karboksilatlar ile tuzları
- dibenzildien sorbitol esterleri,
- gliserol alkoksit tuzları,
- heksahidroftalik asit tuzları gibi organik bileşenler vardır.
- **İnorganikler de katkı olarak;**
- Mika
- Silisyum dioksit,
- Alüminyum Oksit gibi inorganik maddelerin de çekirdeklenme katkısı olarak poliolefin filmlerin bariyer ile optik özelliklerini iyileştirdiğine dair atıflarda bulunmaktadır.

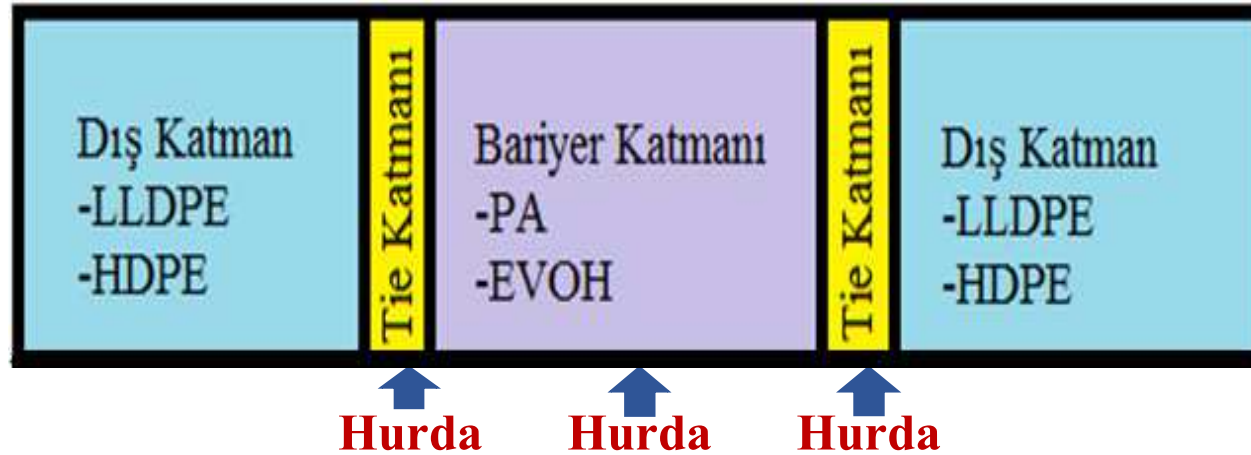
PA/PE & EVOH/PE HURDALARIN BARIYER FİLMLERDE TEKRAR DEĞERLENDİRİLMESİ

- PA ve EVOH içeren bariyer filmlerin yeniden kırılması ile ortaya çıkan PA/PE ve EVOH/PE hurdalar, yeni üretilecek olan PE/PA/PE ve PE/EVOH/PE filmlerde tekrar değerlendirilebilmektedir.
- Bunu sağlamak için özel geliştirilmiş Uyumlaştırıcı Katkılar (UK) kullanılmaktadır. Bunlar, PA ve/veya EVOH'u PE içinde ya da PE'i bunların içinde homojen bir şekilde disperse etmektedir.

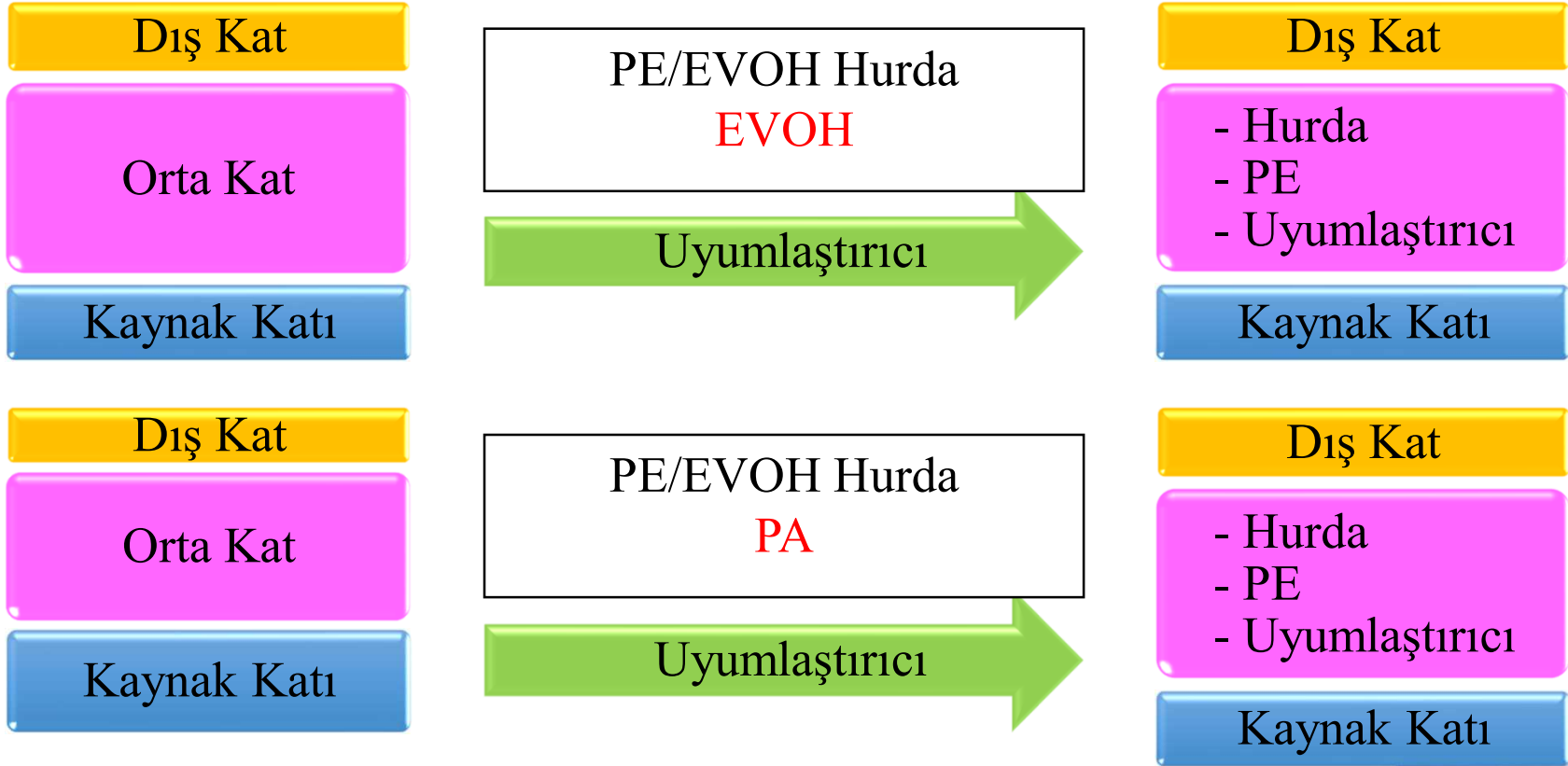

PA/PE & EVOH/PE HURDALARIN BARIYER FİLMLERDE TEKRAR DEĞERLENDİRİLMESİ

- Hurdalar, UK ile Tie ve Bariyer katmanlarına belli oranlarda eklenebilmektedir. Bu oran filmin mekanik ve bariyer özelliklerini etkilemeyecek şekilde belirlenmektedir.
- Bu hurdaların yeniden kullanımda değerlendirilmesi, PA'lı ve EVOH'lu bariyer filmler için yeni bir geri-dönüşüm zinciri oluşturacaktır.

UYUMLAŞTIRICI KATKI ve HURDALARIN KULLANIMI

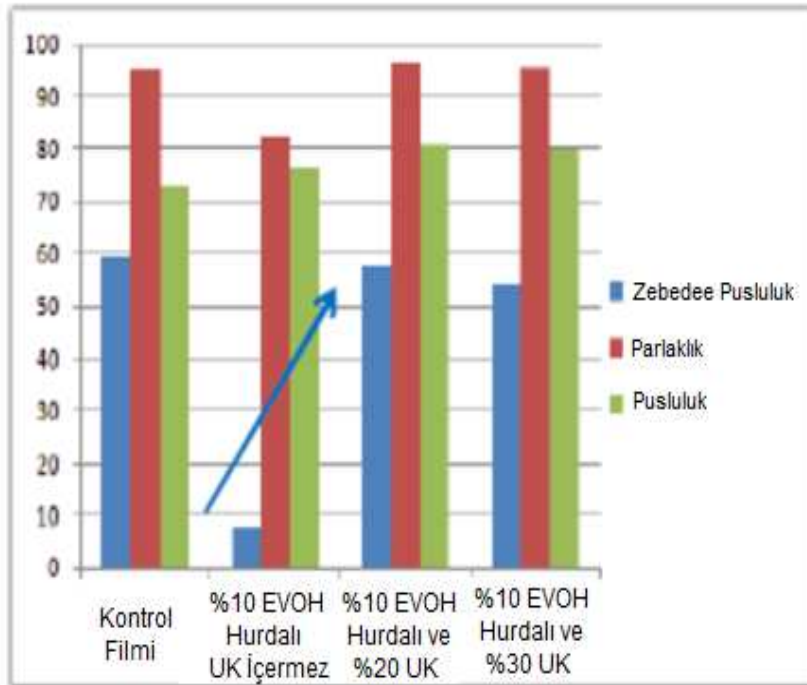

PE/EVOH/PE FİLMLERDE HURDA KULLANIMI İLE YAPILAN ÇALIŞMALAR

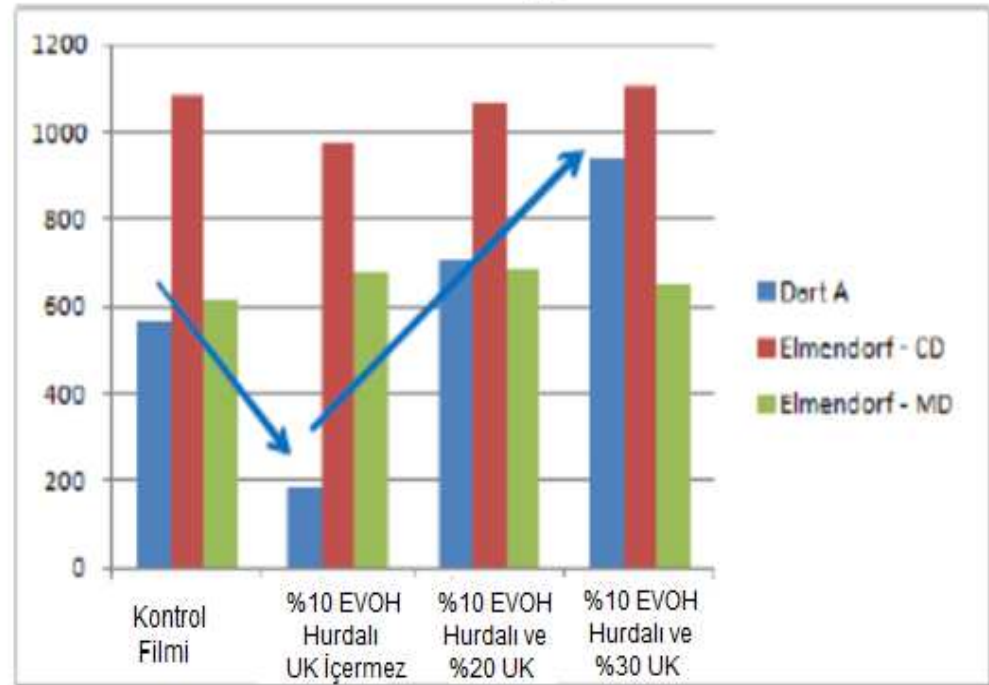
NUMUNELER		OTR (cm ³ /m ² /d)	WVTR (gr/m ² /d)
FİLMLER	Filmdeki Toplam Hurda Oranı (%Wt.)	Tek Kat	Tek Kat
Deneme 1	7%	1,5	4,8
Deneme 2	5%	0,9	4,4
Referans	0%	0,8	4,2

PE/EVOH/PE FİLMLERDE HURDA KULLANIMI İLE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Optik Değerler

Fiziksel Değerler

ÇEKİRDEKLENDİRME AJANI İLE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Numuneler	OTR (cm ³ /m ² /d)	WVTR (gr/m ² /d)
Çekirdeklendirme Ajanı İçeren Film	1500	3
Çekirdeklendirme Ajanı İçermeyen Film	2000	4,5

Numuneler	Parlaklık (60°)		Pusluluk (%)	
	İç Açı	Dış Açı	Maksimum	Minimum
Çekirdeklendirme Ajanı İçeren Film	35	25	35	35
Çekirdeklendirme Ajanı İçermeyen Film	45	15	60	60

SONUÇ

- Plastik ambalaj sektöründe geri dönüşümün sağlanabilmesi ve geri dönüştürülmüş ürünlerin tekrar kullanılabilmesi, hem ekonomik kazanım, çevresel faktörler hem de sürdürülebilirlik açısından önemlidir.
- Bu yenilikçi çalışmalar da bariyer filmleri ambalaj değer döngüsüne kazandıracaktır.
- Bu çalışmalar geliştirildikçe, tamamen geri dönüştürülebilir bariyer ambalajlar da üretilebilecektir.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ TÄNAN HVALA GRACIAS DZIĘKUJĘ
GRAZIE ありがとう MERCI TACK
THANK YOU DIAKUIU
PALDIES
ACIU TACK DANKE DANK U WEL ДЗЯКУЮ
СПАСИБО 谢谢 OBRIGADO dielch KIITOS
TEŞEKKÜRLER